

עולם המידע הפתוח
הוראה מתוקשבת בחינוך הגבוה

הכנס הארצי השנתי העשירי של מיט"ל ע"ש פרופ' נחמיה לבציון ז"ל

מה הם באמת עושים שם? פעילות סטודנטים במהלך שיעור אקדמי

יובב עשת וערבה אלבז

רקע

- בשנים האחרונות, הטכנולוגיה תופסת חלק משמעותי בחיינו בתחומים השונים ביניהם תחום החינוך.

- עם זאת, שימוש בטכנולוגיה עלול להוביל למעורבות בפעילויות שאינן אקדמיות במהלך הרצאה (Galluch & Thatcher, 2011).

- מרצים באקדמיה נתקלים בתופעה שלא הייתה מוכרת קודם לכן והיא שימוש של סטודנטים באמצעים טכנולוגיים במהלך השיעור.

- ההגדרה לכך היא ביצוע משימות בו זמנית (Multi-tasking) והיא מתייחסת לביצוע של לפחות שתי משימות בו זמנית תוך החלפה בין הפעילויות מספר פעמים.

(Ellis, Daniels & Jauregui , 2010 ;Kraushaar & Novak, 2010)

רקע

- במחקרים שנעשו נמצא כי סטודנטים דיווחו כי הם מבליים זמן רב בשיעור בפעולות שאינן אקדמיות (כגון גלישה ברשת ומסרים מיידיים)
- מרבית המחקרים בתחום התמקדו בשימוש במחשב נייד בשיעור ובשימוש בטלפון נייד רגיל. טרם נבדק לעומק בישראל השימוש במגוון מכשירים אלקטרוניים ויישומים במהלך שיעור אקדמאי.

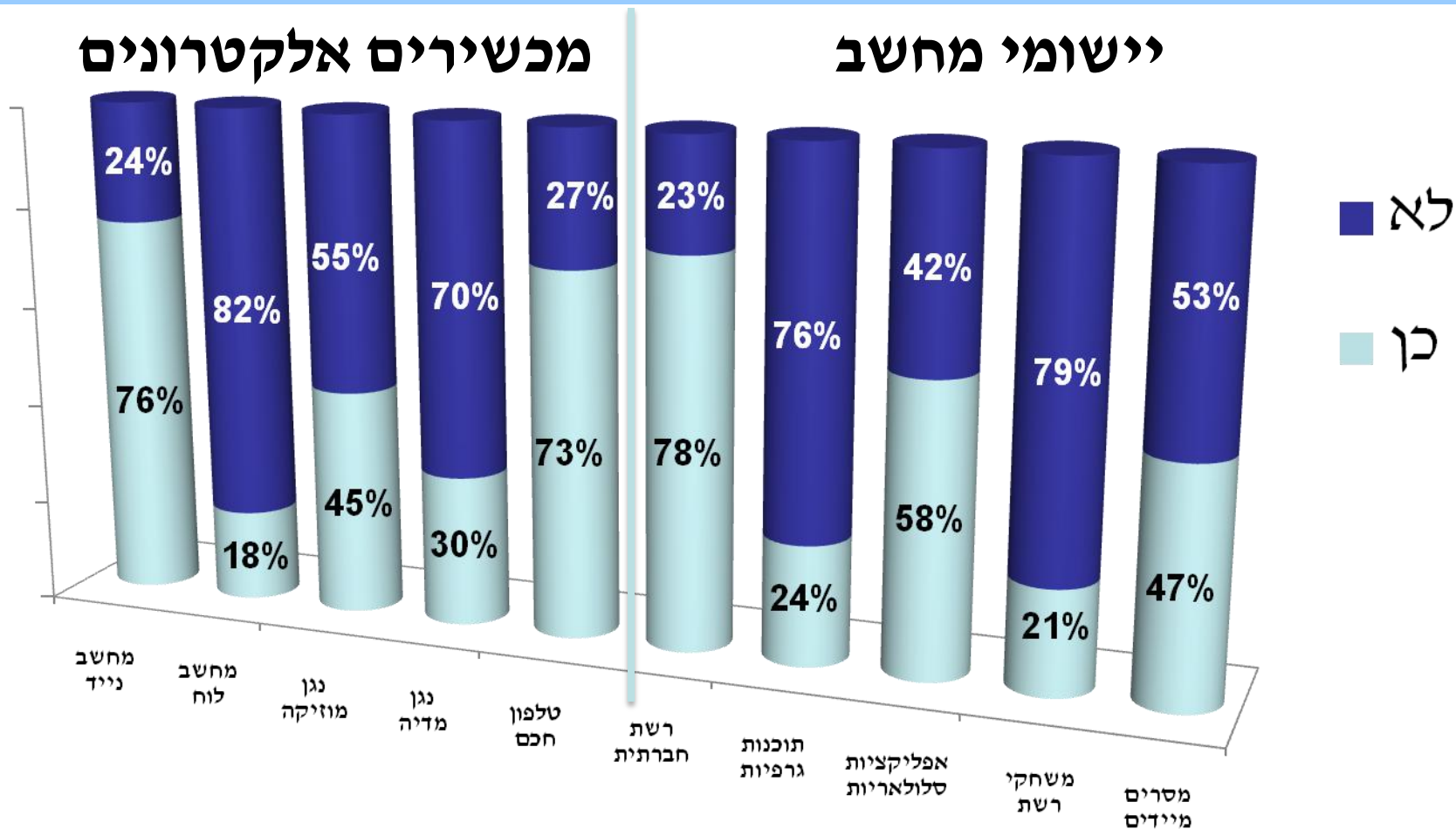

לדוגמא : טלפונים ניידים חכמים (Smartphone) דוגמת iPhone, המכילים יישומים (אפליקציות) רבים ומגוונים, החלו להיות פופולאריים וזמינים לאוכלוסיית הסטודנטים בישראל רק במהלך השנתיים האחרונות.

מטרות המחקר

- מטרת המחקר הנוכחי הן לבחון את שכיחות המכשירים האלקטרוניים ושכיחות השימוש ביישומים הדורשים שימוש במכשירים אלקטרוניים (תוכנות ואפליקציות) ואת השימוש בהם במהלך שיעור אקדמי.
- שאלון מובנה הועבר ל- 320 סטודנטים לתואר ראשון במדעי החברה ב-3 מכללות אקדמיות במדינת ישראל. גיל המשתתפים נע בין 18 ל- 58 שנים עם ממוצע של 25.98 שנים, מתוכם 60% נשים ו-40% גברים.
- מחצית מהמדגם (50%) הם יהודים כרבע (26%) מוסלמים, כשביעית דרוזים (14%) וכעשירית נוצרים (9.7%).
- הסטודנטים דיווחו על ממוצע של 3 שעות גלישה ביממה.

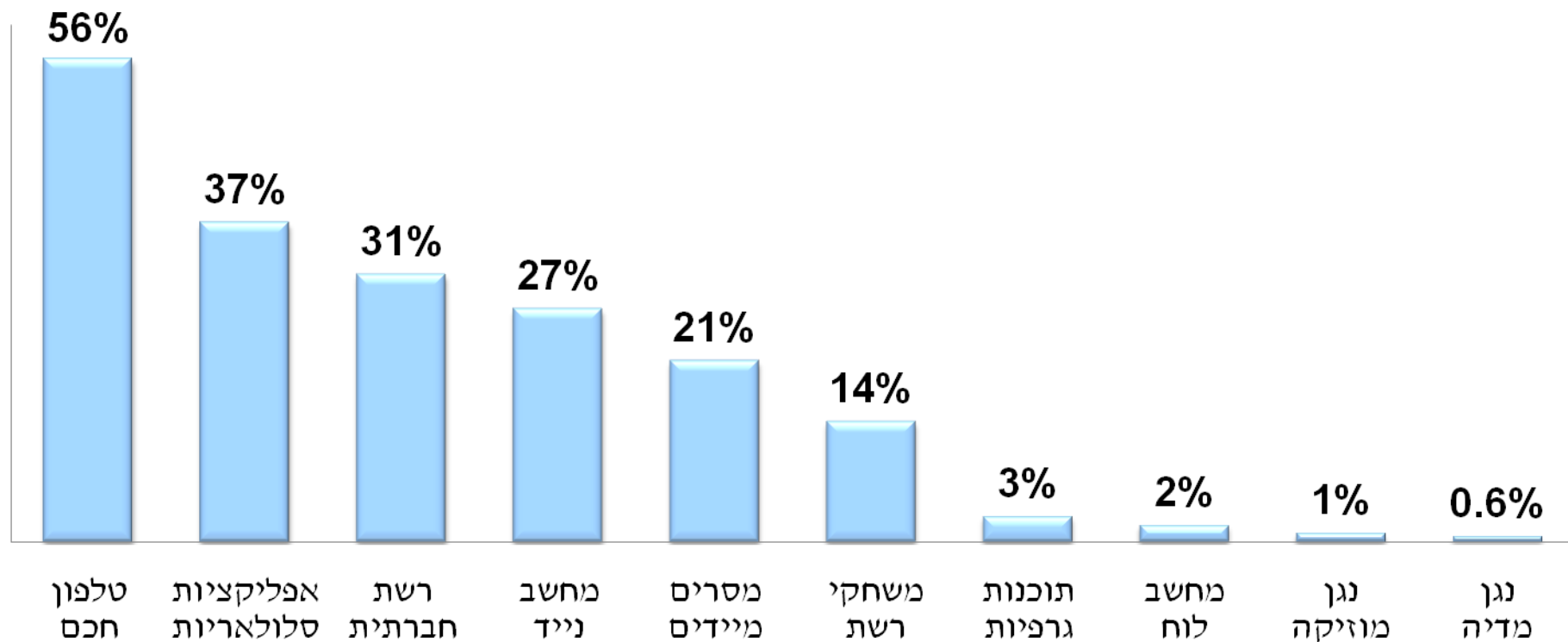
ממצאים עיקריים

- לכשלושת רבעי מהסטודנטים יש מחשב נייד, טלפון חכם והם חברים ברשת חברתית. כמחצית מתכתבים בתוכנות מסרים מיידיים.

ממצאים עיקריים

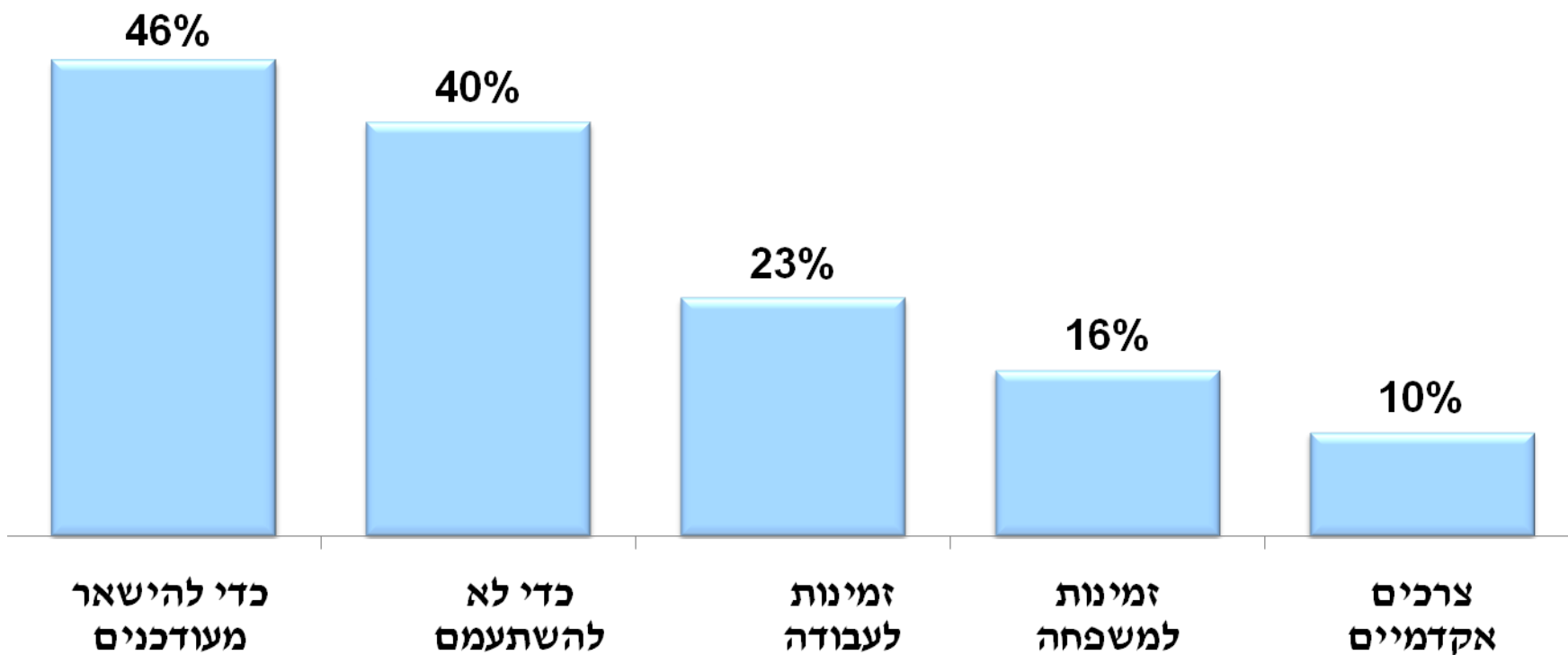
• באיזה מהמכשירים שבבעלותך/יישומים אתה משתמש במהלך שיעור אקדמי

• תשומת ליבם של כשליש בלבד אינה מוסחת באמצעות מכשירים ויישומים שונים במהלך שיעור אקדמי. כמחצית מהסטודנטים דיווחו כי הם נוהגים לביצוע ריבוי משימות בו זמנית באמצעות שימוש במספר מכשירים ויישומים במקביל במהלך שיעור אקדמי.

ממצאים עיקריים

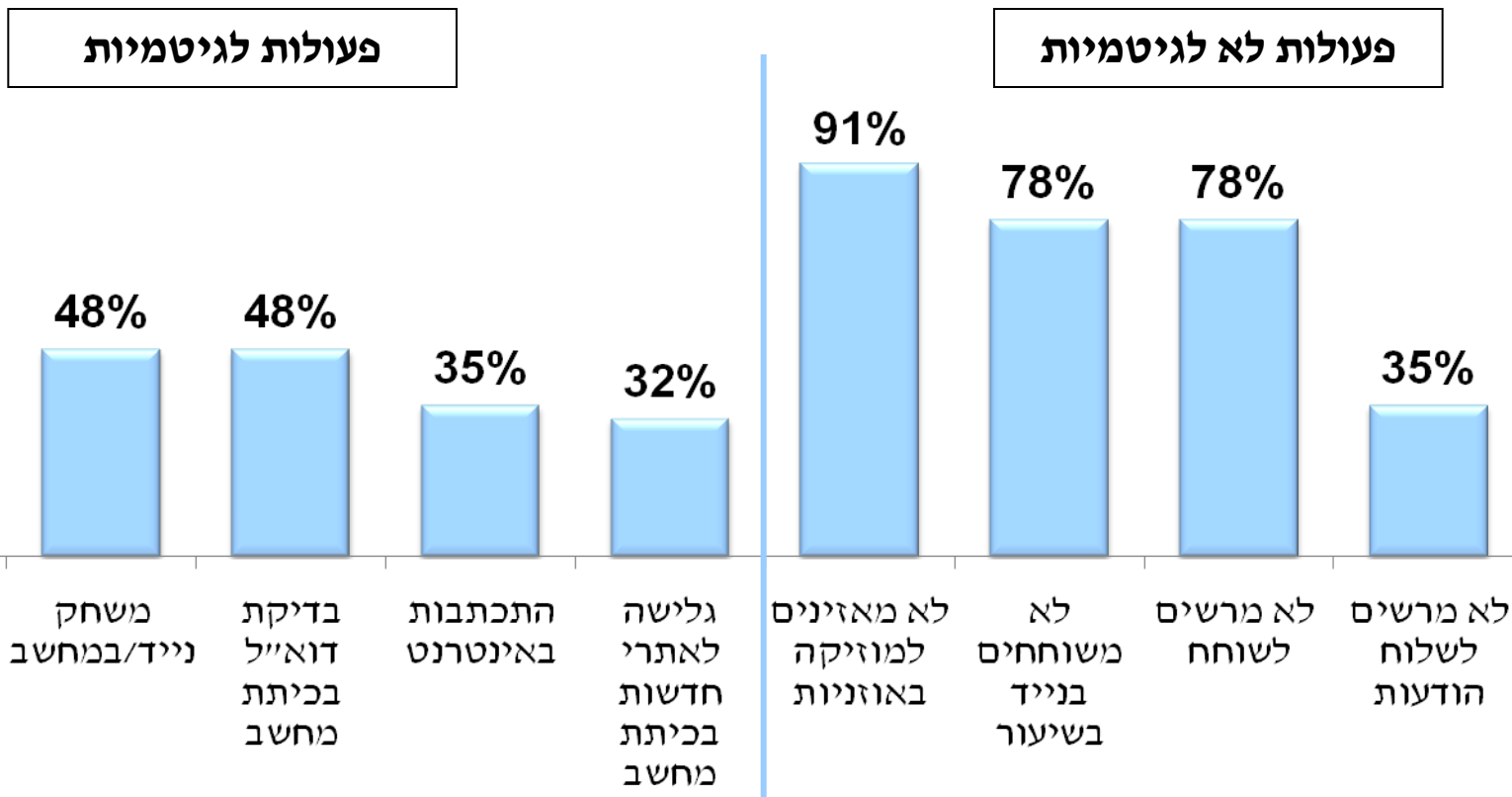
• מהן הסיבות שמביאות אותך להשתמש במכשיר/ ביישום במהלך השיעור?

• כמחצית מהסטודנטים דיווחו כי הם נוהגים לביצוע ריבוי משימות בו זמנית באמצעות שימוש במספר מכשירים ויישומים במקביל במהלך שיעור אקדמי.

ממצאים עיקריים

- בניתוח עמדות הסטודנטים כלפי פעילות במהלך שיעור אקדמי עולה כי ישנן התנהגויות המערבות מכשירים אלקטרוניים שנראות לסטודנטים כלגיטימיות לבצע בשיעור ויש כאלו שלא לגיטימיות.

ממצאים עיקריים

- סטודנטים מדווחים גם על פעילות שמתבצעת במהלך שיעור אקדמי שאינה קשורה למהלכו ואינה דורשת שימוש במכשירים אלקטרוניים:

25% נוהגים לצאת ולצלם חומר במהלך השיעור

25% מכינים מטלות לשיעורים אחרים

23% להעביר פתקים בכיתה

19% נוהגים לקרוא עיתון יומי בשיעור

- השימוש במכשירים אלקטרוניים שאינם קשורים למהלך שיעור אקדמי **נפוץ יותר** מאשר פעילויות אחרות שגם הן אינן קשורות למהלך השיעור.

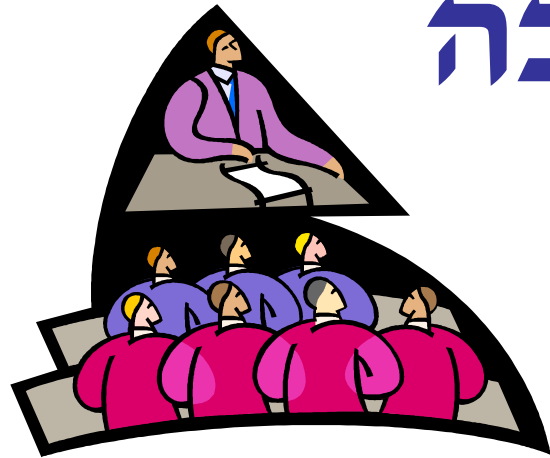
- נמצא כי ככל שהשימוש במכשירים ואפליקציות במהלך שיעור אקדמי גובר, כך גדלה התמיכה בעמדות והתנהגויות שאינן אקדמאיות ($r_p = 0.321, p < 0.01$).

מסקנת המחקר

- הסחת הדעת העיקרית של הסטודנטים בעת שיעור אקדמאי כיום נובעת בעיקר ממכשירים אלקטרוניים ויישומים שונים.
- פעילות זו נתפסת בעיני הסטודנטים כלגיטימית. בדומה למחקרים שנערכו בארה"ב (Jones & Madden, 2002 ;Kraushaar &Novak, 2010 ;Fried, 2008) שלפיהם אמצעי הטכנולוגיה השונים מסיחים את הדעת בשיעור וכן גורמים לסטודנטים לבצע מספר משימות בו זמנית (עם זאת, יש לציין כי ייתכן והישגי הסטודנטים לא נפגעים רק בשל אותן הסחות הדעת).
- יש למצוא דרכים חדשות על מנת להתמודד עם השימוש הגובר של מכשירים אלקטרוניים ויישומים שונים בהנחיות, חסימות טכנולוגיות או לחילופין יצירת עניין גבוה יותר בשיעור.

פעילות סטודנטים במהלך שיעור אקדמי

תודה רבה על ההקשבה

Yovave@zefat.ac.il

Aravae@yvc.ac.il

יובב עשת-

ערבה אלבז-